

Розділ перший

Голлі Беррі зірвалася з Лондона в такому поспіху, що не надто переймалася, який одяг спакувати в дорогу. Власне, «спакувати» — це дуже умовно сказано. Вона пожбурила кілька пар взуття у свого тепер уже точно колишнього хлопця, дістала з верхньої полиці шафи валізу та вкинула до неї шість оберемків одягу. Тим часом Ден, той самий колишній, намагався врятувати деякі власні речі, що потрапили в цю веремію. І це було ще те завдання! Ден не знав, що йому робити: намагатися вгамувати Голлі — свою дівчину, яка щойно застала його з голою сракою в непристойній позі на їхньому новому ліжку з Ікеї, за яке, між іншим, заплатила половину вартості, — чи заспокоювати коханку, яка досі в сльозах сиділа на цьому самому ліжку в чому мати народила та відчайдушно намагалася чимось прикритися.

— Голс. Голс, ну постривай. Будь ласка, постривай. Вислухай мене.

— Я вже все почула, дуже дякую. Повір, ці ваші звуки буде важко забути.

Голлі тремтячими руками схопила ще одну сукню і зірвала її з вішака. Шість років. Шість років її життя повністю належало йому. Шість років вона відкладала свої задуми заради їхніх спільних планів. Ідіотка.

— Будь ласка, дозволь мені пояснити. — Ден доторкнувся до її плеча, але вона різко розвернулася і скинула із себе його руку.

— Не смій. Не смій торкатися мене, не смій говорити зі мною, не смій навіть дивитися на мене.

— Але ти не розумієш...

— Уяви собі, ні. Не розумію. У цьому ти маєш абсолютну рацію. Я не розумію, якого біса ти так зі мною вчинив.

— Я просто... Ми просто...

— Дене, у нас був план. У нас із тобою. Ми все розпланували. На минулих вихідних ми дивилися будинки. *На минулих вихідних.*

— Я просто... Я просто...

— Трішки помилився? — перепитала вона.

Погляд її мимоволі ковзнув туди, де лежала та курва, загорнута в простирадло. Голлі, безумовно, купила це простирадло за власні гроші. Вона ще тоді так сильно зраділа тій сімдесятип'ятивідсотковій знижці на розпродажу. Її увага знову перемкнулася з простирадла на жінку. Чорнява, темноока. Ден явно визначився з типажем. І — ох уже цей бородатий штамп із дамських романів! — проміняв Голлі на її молодшу копію.

— Будь лааасонька, — заскиглив хлопець, намагаючись тиснути на жалість. Господи, який же він жалюгідний, коли реве.

Не маючи більше сечі терпіти ці пекельні борошна, вона застєбнула валізу і попрямувала до виходу. Двері, сходи, ще одні двері. Усе.

Поки автівка відвозила її все далі і далі від Дена і Лондона, у Голліній голові юрмилося багато запитань. Як хлопець міг так учинити після всього, що вони пережили? Вона була поруч із ним попри все. І за що? За що він так з нею? І чому вона не змогла цього передбачити?

Голлі і Ден навчалися в одному університеті протягом трьох років, але до дня випуску навіть не бачили одне одного. Коли церемонії та святкові вечери вже були позаду, дівчина та її колишні сусідки по гуртожитку попрямували до клубу.

Під час короткого перепочинку від танців Голлі підійшла до барної стійки, щоб замовити всім випивку, і саме тоді побачила його. Темно-карі очі хлопця відразу зацікавили її. Як і те, наскільки безнадійно він намагався привернути увагу бармена. Голлі деякий час спостерігала, як кілька людей пролізли поперед його черги (вочевидь надто чемно, щоб хлопець міг бодай якимось обуритися), і, коли до неї підійшли, замовила напої для них обох. Потім Ден із вдячністю за них заплатив. Як згодом виявилось, він спеціально зіграв роль безпорадного бідосі, щоб привернути її увагу. «Це так мило», — подумала тоді вона. Уже значно пізніше вони з подругами реготали із цього за вечерею. Тепер до неї дійшло: Ден маніпулював нею з першого ж дня. Лише звернувши з траси М4, коли сонце вже давно сіло, Голлі почала усвідомлювати, куди їде. Зрозуміла, що автоматично прямує до батьків, але чи справді вона хотіла зустрітись з ними віч-на-віч? Авжеж, вони підтримали б її, та в глибині душі дівчина знала, що батьки ніколи не були в захваті від Дена.

— Він просто видається трохи сіруватим, — сказала їй якось мама.

— Сіруватим?

— Ну, ти розумієш. Звичайнісіньким. Ніяким.

— Немає нічого поганого в тому, що він розсудливий, мам.

— Воно-то так, але вам хоч весело разом?

— Ну звісно ж.

Мама не здавалася переконаною.

— Що там з тим будинком, про який ви говорили минулого місяця? Ви ніби планували його купити?

— Так, але ми вирішили почекати. Ще трохи заощадити. Разом зібрати більший депозит.

— Але ж ви заощаджували торік, хіба ні? І позаторік теж, правда? Ти маєш стабільну роботу. Знаєш же, що тобі не потрібно весь час перейматися грошима.

Голлі заскреготала зубами.

— Так, але будинки коштують дорого, і чим більший депозит, тим менше нам доведеться виплачувати в довгостроковій перспективі.

— Голлі, серденько, але ж тобі і веселитися іноді треба. Ну не має все зводитися до економії грошей і важкої праці. Ах ти ж! — вигукнула мати з такою інтонацією, ніби бажання бути фінансово незалежною — це найгірша безвідповідальність у світі. Ну і як вона відреагувала б на цю новину? Ясна річ, дуже засмутилася б, що її донечці розбили серце, але чи відчула б ще якусь емоцію? Важко сказати.

Діставшись місця, де був поворот до будинку її батьків, Голлі, не спиняючись, рушила далі. Вона поговорить із ними пізніше. У неї все ще був запасний ключ, і якби дівчина захотіла, то могла б проникнути в їхній дім, поки вони спали. А може, Голлі просто хотіла вирватися і зняти децьо кімнату на ніч. Їй же тепер не потрібні були заощадження на депозит для купівлі житла, правда?

Дівчина їхала довгою прямою дорогою. На карті супутникового навігатора вона позначена як A429, але місцеві називають її Болотним Шляхом. Ця давньоримська дорога простягалася на багато кілометрів і сягала на північ аж до Лестера. Однак Голлі ніколи не їздила так далеко. Вона продовжила рух повз Нортліч, потім через маленьке котсволдське село Колд Астон, аж поки не дісталася підніжжя невисокого пагорба, де увімкнула вказівник повороту і звернула ліворуч. Це привело її до берега річки і прямо до серця селища Бертон-он-зе-Вотер.

* * *

Навіть найцинічніший відвідувач Бертон напевно не заперечить твердження, що це одне з найідилічніших селищ у Британії. Неглибока річка, оздоблена химерними вузькими містками, плавно протікає вздовж центральної вулиці. Справжній рай для любителів інстаграму, незалежно від

пори року. Восени виникає бажання закутатись у вовняне пальто від холоду та милуватися бурштиновим і золотавим листям, що стрімко спадає з дерев за найменшого дотику вітерцю. А під час свят вітрини крамниць рясніють тисячами мерехтливих білих ліхтариків. Та ще і ця п'ятиметрова різдвяна ялинка, що красується просто посеред річки. Не селище, а насправду райський куточок.

Однак для місцевих, особливо для юної Голлі, це була така собі палиця з двома кінцями. Навіть за мінімально сприятливої погоди затори простягалися від центральної вулиці до найближчої автомагістралі, що за кілометр звідси. Коли цим автомобілям нарешті вдавалося доповзти до селища, водії неминуче паркували їх у першому-ліпшому місці, яке побажать. І байдуже, чи воно було спеціально відведене для цього, чи ні. Перекрили комусь шлях? Ну то і хай собі! У місцевих кав'ярнях, де ціни, м'яко кажучи, не відповідали якості, було яблуку ніде впасти. Усе селище кишіло верескливими дітьми, роздратованими батьками та змученими перехожими, не кажучи вже про автобуси з екскурсантами, яким було життєво необхідно сфотографуватися з морозивом у руках, стоячи по кісточки в річці, перш ніж сісти назад у транспорт і вирушити до наступного пункту призначення.

Утім, не так уже і погано було рости в цій глухомані. Голлі пригадала, як на старому іржавому велосипеді каталася по таких крутих схилах, що вже на третині шляху переставали слухатися ноги. Як пробиралася довколишніми полями до потаємних струмків, де разом з друзями цілий день ловила тритонів, озброївшись банками з-під варення та рибальськими сітками. Як блукала вздовж і впоперек берега річки, шукаючи різні квіти і трави, щоб потім принести їх додому та поставити в саморобні керамічні вази. У ті доайпадні, доайфонні часи все було просто, як ніколи.

Але дівчина мала і інші спогади. Ті, про які згадувала вже не з такою теплотою. Наприклад, трикляте вікно в спальні,

яке не зачинялося до кінця. Голлі лежала в ліжку і затуманювала повітря своїм диханням. Або ті дні, коли в них закінчувалося молоко і вони були змушені сидіти на сухих кашах, економлячи останні копійки, щоб заплатити за електроенергію. (Холодний душ — це одне, а ось крижаний душ у промерзлому будинку — то вже геть інше.) Це був день, коли звільнили її батька. А потім таке сталося знову. І знову.

Важко було точно визначити, у якому віці Голлі зрозуміла, що росте в злиднях. Вона підозрювала, що це було десь на початку середньої школи. Тоді як інші діти починали кожен новий семестр у новеньких дизайнерських кросівках — Kickers, Doc Martens, Air Jordans чи інших, які диктувала тогочасна мода, — її ноги були втиснуті в пару простих чорних кросівок на шнурівці, які «дістала» мати. Шкільна форма завжди була дівчині або зовеликою, або замалою. Проміжок часу, коли форма ніде не тисла і не висіла, з кожним роком ставав дедалі вужчим.

Тоді як інші батьки дарували своїм діткам на день народження модні іграшки і шикарних ляльок, Голлі отримувала кулінарні книги, часто із загнутими кутиками, з плямами, що свідчило про наміри їхнього попереднього власника спробувати втілити свої кухарські фантазії. Зранку в день свого народження, розпакувавши всі подарунки, вона просила батьків приготувати їй щось смачненьке до свята (зазвичай щось солодке), і мама з татом, хай як скрутно в них було з фінансами, завжди примудрялися зібрати всі потрібні інгредієнти: стручки ванілі, темний шоколад, подвійні вершки — та що завгодно. Лише у двадцять років до неї дійшло, що саме після таких святкувань родина була змушена тугіше затягнути паски: протягом кількох тижнів вони харчувалися сочевичним супом або грінками по-валлійськи, приготованими з домашнього хліба та тонких, немов папір, шматочків сиру...

Проте це довго не викликало в Голлі жодного занепокоєння. Вона не могла натішитися своєю люблячою родиною.

Попри брак достатку, вони були щасливі. Та все змінилося на її чотирнадцятий день народження.

Упродовж останніх кількох місяців дівчина майже не намагалася приховувати, чого насправді хоче. Вона була сита по горло книгами рецептів і куховарством. Зрештою, Голлі вже стала досить досвідченою, завжди сама готувала собі ланч-бокс, а часто ще і вечерю для всіх домашніх. Це вже не було схоже на ласощі й, безперечно, не годилося для подарунка на день народження. Що вона справді хотіла отримати, так це пару «левісів» останньої моделі.

Голлі сподівалася, що Різдво подарує їй омріяні джинси, але натомість стала нещасливою власницею «вареної» кофтинки. Проте вона не втрачала надії, адже не за горами був березень, а отже, її день народження.

— Сподіваюся, вони тобі підійдуть, — мати заходить до кімнати і кладе на доньчине ліжко пакунок. — Якщо раптом ні, я впевнена, що Морін з аптеки піджене їх для тебе. Вона набагато краще підшиває речі на оверлоці, ніж я.

Голлі розірвала обгортковий папір і побачила акуратно складену джинсову тканину. Серце її підскочило від радості. Вона тримала свої нові джинси і дивилася на них. Невже після довгих місяців повного ігнорування всіх прохань батьки нарешті прислухалися до її слів? Дівчина тремтячими руками схопила джинси за пасок і висмикнула їх із пакунка.

Її щелепа відвисла.

— Ну як? Розумію, вони не зовсім модні і не нові, але їх ще можна поносити. Усі шви міцні, і під цими латками лише маленькі дірочки.

Латки. Значна частина джинсів немовби тонула під огидним нагромадженням різномасних латок, безладно нашитих від талії до низу. Пізніше, після перевірки, Голлі зрозуміла, що там не могло бути більше ніж п'ять-шість квадратиків, але тоді вона була вразливим підлітком, і їй здавалося, що їх — десятки. Можливо, усе сприймалося б не так погано,

якби латки були одного кольору. Половина з них мала вигляд, ніби їх поцупили з дитсадка, і принаймні на одній були зображені плюшеві ведмедики.

— Може, ти їх нарешті приміряла б? — запропонувала мати, але це прозвучало як наказ. — Маємо переконатися, що вони на тебе не завеликі.

Голлі і далі дивилася на це латане страховисько. Що вона могла зробити? Останнє, чого дівчина хотіла, — це образити маму, яка, напевно, витратила пів року на пошук матеріалів для латок. Чого не зробиш заради доньки? І ось нарешті Голлі отримала свої нові джинси, але від одного погляду на них їй хотілося розревтися. Змусивши себе посміхнутися, дівчина акуратно склала обновку назад і кинула її позаду себе на ліжку.

— Я тільки спочатку прийму душ, — сказала вона.

Голлі побачила, як посмутніло мамине обличчя, відчула докори сумління, але все одно не змогла вдягнути кляті джинси. От не змогла і усе. Якби ті виявилися впору, мати примушувала б Голлі носити їх на людях. Це було б просто нестерпно. А так дівчина могла вдавати, що вони затісні, і мама ні про що не здогадувалася б.

— О, ну тоді гаразд.

Мати підвелася, зобразила на обличчі подобу усмішки. У кімнаті запанувала гнітюча тиша. Почуття провини Голлі посилося ще більше. Навіть у чотирнадцять років вона не могла не помітити смутку в материних очах. Але мама досить скоро забуде про це, розсудила Голлі. То були всього лише джинси.

— Ну, тоді приміряй їх, коли будеш готова, — сказала мати, прямуючи до дверей. — Піду наварю трохи вівсянки.

— Звучить апетитно, — відповіла Голлі.

Аж увечері, після цілого дня в школі, де друзі марно намагалися випитати в дівчини, що їй подарували, до дверей її спальні вдруге за день постукали. Цього разу це був батько.

Артур Беррі не любив багато балакати. Лагідному здоров'я зі зростом 187 сантиметрів ніколи не щастило з працевлаштуванням. Після закриття фабрики, на якій він працював з підліткового віку, коли Голлі було лише два роки, Артур перебивався то одним, то іншим тимчасовим заробітком. Останнім прийшов, першим пішов — і так було весь час. Тепер батько працював на постійній роботі вже кілька місяців, але нічого не сприймав як належне.

— Відчинено! — вигукнула Голлі. Він зачекав, поки перетне всю кімнату і сяде за її письмовим столом, і лише тоді заговорив.

— Отож, твоя мама підозрює, що тобі не сподобався її подарунок.

Це звучало як твердження, а не як запитання. Голлі не любила, коли батько так робив. Спершу безапеляційна заява, а потім — так уже і бути, хай донька щось спробує сказати на свій захист. Ще і дивиться на неї так, ніби чимось збентежений. Брови супить. Що тут скажеш, татусь за найкоротший час примудрявся змусити Голлі відчувати себе найбільш винною дитиною у світі. Вона прикусила язика, вирішивши не потрапляти в цю пастку. Проте батько і далі дивився на неї з таким докором, що аж повітря густішало.

— Невже мама серйозно очікує, що я буду це носити? — сказала Голлі, не в змозі стримуватися навіть уполовину довше, ніж сподівалася. — На них плюшеві ведмедики, тату. Таке може на себе начепити хіба п'ятирічна дитина.

— Та ну? Справді?

— Так! — гаряче кивнула вона. — Справді. Люди носять нормальні джинси. Сині. Світло-блакитні. Ну гаразд, іноді чорні. Але вони не носять джинси з персонажами казок для немовлят. Не носять і светрів з різнокольорової вовни чи сто разів штопаних-перештопаних шкарпеток.

Батько торкнувся пальцями верхньої губи. Це була його «замислена» поза, яку Голлі добре знала. І вона, і її мати

згаяли з ним багато годин, бо він подумки обговорював різні рішення — починаючи від того, що з'їсти на вечерю, і закінчуючи тим, за якого політика голосувати на майбутніх виборах.

— Так, я знаю, що це важко, — проговорив тато, нарешті прибираючи пальці від рота. — Упевнений, що у твоєму віці я теж не шанував своїх батьків.

Голлі відчула, як у ній наростає гнів.

— Це несправедливо. Я дуже ціную маму. Я ціную вас обох.

Коли ці плаксиві та пронизливі слова вирвалися з її вуст, дівчина повністю усвідомлювала, наскільки дратівливо це звучить, але не хотіла, щоб її звинувачували в тому, чого немає насправді. Так, вона була дитиною, проте завжди старанно вчилася в школі і виконувала значно більше домашніх обов'язків, ніж коли-небудь доводилося будь-кому з її друзів. Голлі сама лагодила свій одяг, готувала обіди на всю родину, не кажучи вже про інші речі, як-от відвідування з мамою зустрічей із її подругами-пенсіонерками, де всі обмінювалися насінням і розпускали светри, щоб потім використати ту вовну повторно. Інші діти проводили суботній ранок, валяючись у ліжку і переглядаючи мультики, а вона сиділа в автобусі та їхала до чорта на роги, аби забрати чергові помідорчики, якими ділилася якась стара баба.

— Я просто хотіла нормальні джинси, ось і все. Не розумію, у чому тут проблема.

— Голлі, ти хоч знаєш, скільки ці джинси коштують? Більше, ніж ми витрачаємо на їжу за цілий тиждень. Можеш собі уявити, скільки годин твоя мама витратила на те, щоб заштопати їх для тебе? — З важким зітханням батько зсунув окуляри на маківку і потер перенісся. — Мені шкода, — сказав він. — Шкода, що ми не можемо дозволити собі купити все те, що ти хотіла б мати. Мені шкода, що ти розчарована цим подарунком.

— Таточку... — докори сумління мучили дівчину дедалі сильніше.

— Та ні, я розумію. Справді розумію. У нас ніколи не було достатньо грошей, щоб заощаджувати, Голс. Звісно, я хотів би, щоб ми були багатшими, але нам пощастило в багатьох інших речах. Ми здорові і щасливі. Хіба ж ні?

Він перевів погляд на доньку, і Голлі засоромлено опустила голову.

— Вибач, — сказала вона, підводячись із ліжка і обіймаючи батька. — Мені справді соромно. Я носитиму ці джинси, чесно. Але, можливо, мама могла б замінити нашивки з ведмедиками на щось доросліше?

— Я впевнений, що ми зможемо це зробити. Отож, ти поговориш із нею? Вона переживає, що зіпсувала тобі день народження.

Вони разом спустилися вниз, і батьки заспівали їй традиційне «Happy Birthday» над домашнім лимонним пирогом, який мама спекла з такої нагоди.

Пізніше того самого вечора, коли дівчина вкладалася в ліжку, обмірковуючи події дня, у її голові промайнула думка. Батько мав рацію. У них ніколи не було багато грошей, але вони завжди любили свою Голлі та піклувалися про неї. Проте якщо вона коли-небудь матиме дітей, то подбає, щоб у них було все, що ті хочуть. Тобто, власне, гроші. Гроші, які дівчина готова була почати заробляти якнайшвидше.